

Deklaracja z Malty: IFOAM Grupa EU wzywa do moratorium dla upraw roślin modyfikowanych genetycznie

Przedstawiciele sektora żywności ekologicznej z 27 państw członkowskich wzywają Komisję Europejską do zachowania rolnictwa wolnego od GMO

Malta, 22/03/2010 – Grupa IFOAM EU (1) zorganizowała posiedzenie Zarządu w dniach 18 i 19 marca na Malcie, w ojczyźnie Komisarza ds. Zdrowia i Spraw Konsumenckich, Johna Dalli, który odpowiada za organizmy modyfikowane genetycznie w Europie. Posiedzenie Zarządu odbyło się na wyspie Gozo w powiązaniu z konferencją organizacji Malta Organic Agriculture Movement (Maltański Ruch na rzecz Rolnictwa Ekologicznego): **Rolnictwo ekologiczne i Eco-Gozo** (2) zorganizowaną we współpracy z Ministerstwem Gozo. Rolnictwo ekologiczne może odegrać ważną rolę w zrównoważonym rozwoju, być kluczowym priorytetem dla „zrównoważonej” wyspy **Eco-Gozo** (3).

IFOAM Grupa EU wzywa Komisarza Dalli do zobowiązania się do wprowadzenia moratorium dla GMO. Przyczyni się to do ochrony przyrodniczego i kulturalnego dziedzictwa Malty, potencjału dla Eco-Gozo i będzie najlepiej służyło interesom wszystkich państw członkowskich UE. Pomoże to zagwarantować wolność wyboru dla europejskich konsumentów i rolników oraz ochronić różnorodność biologiczną. Jest to również ekonomiczna konieczność dla sektora żywnościowego (4): rolnicy ekologiczni a także konwencjonalni rolnicy muszą być pewni, że ich produkty są uchronione przed zanieczyszczeniem GMO, by mogli je sprzedawać na rynku.

IFOAM Grupa EU wzywa Komisarza Dalli do rozpoczęcia następujących prac:

1. Wdrożenia **europiejskiego moratorium** na dopuszczenie i uprawę roślin modyfikowanych genetycznie w UE. Moratorium nie może być zakończone zanim Komisja nie spełni wymagań Rady ds. Środowiska (Environmental Council) z 4 grudnia 2008 (5):

- oszacowanie **społeczno-ekonomicznego wpływu** dopuszczenia na rynek i uprawy roślin modyfikowanych genetycznie: należy rozważyć wpływ GMO na cały łańcuch produkcji żywności, biorąc pod uwagę zróżnicowaną regionalną strukturę rolnictwa i gospodarki żywnościowej w Europie. Należy w to włączyć koszty zapobiegania zanieczyszczeniu i działań usuwania skutków zanieczyszczeń w produkcji nasion, na polach, czyszczenia wspólnie użytkowanych maszyn, transportu i przechowywania; jak również utrzymywania żywności i pasz wolnych od GMO podczas przetwarzania.

- oszacowanie **długoterminowych skutków** roślin modyfikowanych genetycznie dla środowiska, zwłaszcza dla organizmów przypadkowo zagrożonych.

- ustalenie ram dla rozważenia **charakterystyki ekosystemu/środowiska** i dla specyficznych rejonów geograficznych, w których rośliny modyfikowane genetycznie mogą być uprawiane zgodnie z dozwolonymi procedurami.

- zbadania potencjalnych konsekwencji dla środowiska zmian w stosowaniu herbicydów w wyniku uprawy roślin modyfikowanych genetycznie odpornych na herbicydy.

- zapewnić spójność między oceną ryzyka **roślin modyfikowanych genetycznie, które produkują substancje aktywne** (pestycydy) zgodnie z dyrektywą 91/414/EEC dotyczącą wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i takich, które odpowiadają środkom ochrony roślin.

2. Przegląd prawa UE w sprawie GMO, a które jest obecnie przygotowywane musi spowodować jego poprawę, **w celu ochrony interesów i ekonomicznej egzystencji rolników i konsumentów, którzy nie chcą GMO.**

3. Komisja Europejska będąc odpowiedzialna za zarządzanie ryzykiem, musi podejmować swoje decyzje uwzględniając **zasadę przezorności**, która jest podstawową zasadą prawa ochrony środowiska w UE (6).

4. Europejska Agencja Bezpieczeństwa Żywności (**EFSA**), która jest odpowiedzialna za ocenę ryzyka musi być zreformowana. Musi być zagwarantowana niezależność naukowców z EFSA, przejrzystość procedur oceny ryzyka oraz wyjaśnienia niejasności i różnych opinii naukowców.

5. Musi być zorganizowana europejska struktura dla koegzystencji, co zapewni możliwość bycia „wolnym od GMO” wszystkim rolnikom, jak również wszystkim innym podmiotom zajmującym się produkcją pasz i żywności, którzy nie chcą GMO. W tej strukturze musi być wdrożona **zasada zanieczyszczający płaci**. Firmy, które czerpią profity z GMO muszą być w pełni odpowiedzialne za wszelkie szkody środowiskowe i ekonomiczne spowodowane przez rośliny modyfikowane genetycznie, włącznie z kosztami zapobiegania zanieczyszczeniu przez GMO, jak również kosztami analiz produktów wolnych od GMO.

6. Poziom znakowania produktów przypadkowo zanieczyszczonych GMO w **konwencjonalnych i ekologicznych nasionach** musi być ustalony na poziomie wykrywalności, zgodnie z wymaganiami postawionymi przez Parlament Europejski w deklaracji z 18 grudnia 2003 (7). Ponieważ nasiona znajdują się na początku łańcucha żywnościowego, czyste nasiona są najważniejsze dla utrzymania produkcji żywności i pasz wolnych od GMO.

7. Komisja powinna ponownie rozpatrzyć dopuszczenie genetycznie modyfikowanych ziemniaków przemysłowych 'Amflora', które zawierają gen odporności na antybiotyki. Prawo UE (8) wymaga, by w 2004 wycofane zostały wszystkie geny markery odporności na antybiotyki (ARMG), które mogą mieć odwrotne efekty na zdrowie człowieka i środowisko.

IFOAM Grupa EU wie, że Komisja Europejska aktualnie dyskutuje możliwość stworzenia ram prawnych, które umożliwią **krajowe rozwiązania** dotyczące uprawy określonych roślin modyfikowanych genetycznie. IFOAM Grupa EU broni praw regionów i państw członkowskich, które chcą pozostać wolne od GMO, jednak jednocześnie nie możemy zapomnieć, że w UE mamy wspólny rynek. Krajowe rozwiązania **nie** mogą prowadzić do sytuacji, że konieczne będą dodatkowe koszty działań zapobiegawczych, by utrzymać wolność wyboru. Ocena ryzyka i zarządzanie ryzykiem muszą pozostać na poziomie europejskim, procedury dopuszczania muszą być przejrzyste i oparte na surowych zasadach. Decyzje muszą opierać się na zasadzie przezorności. Ekologiczni i konwencjonalni rolnicy, którzy chcą produkować produkty wolne od GMO muszą być chronieni, ponieważ mają prawo pozostać „wolni” od GMO, jeśli mają być żywotni ekonomicznie w całej UE, a nie tylko w tych

krajach, które zdecydują zabronić uprawy roślin modyfikowanych genetycznie na poziomie krajowym.

Więcej informacji:

IFOAM EU Group, phone + 32-2-280 12 23, Fax: +32-2-735 73 81,

info@ifoam-eu.org, www.ifoam-eu.org

Deklaracja Zarządu (Board Declaration)

International Federation of Organic Agriculture Movements – EU Regional Group

Przypisy:

(1) **IFOAM grupa UE** reprezentuje ponad 300 organizacji członkowskich IFOAM (International Federation of Organic Agriculture Movements) w UE-27, krajach akcesyjnych do UE i EFTA. Organizacje członkowskie: stowarzyszenia konsumentów, rolników i przetwórców; organizacje naukowców, nauczycieli i doradców; jednostki certyfikujące i firmy komercyjne.

(2) [International Conference: Organic Agriculture and Eco-Gozo](#), 17 marca 2010

(3) Gozo dąży by stać się eko-wyspą w 2020 r., przy wsparciu przez zaangażowaną grupę społeczną: www.eco-gozo.com

(4) Koszty dla przetwórców, by utrzymać produkty wolne od GMO rosną wraz z każdym produktem GMO na rynku; koszty zapobiegania zanieczyszczeniu GMO wynikają z utrzymania nasion wolnych od GMO; stref buforowych między polami w celu zapobiegania przepyleńiu roślin; czyszczenia wspólnie używanych siewników, maszyn do zbioru, transportu, budynków używanych do przechowywania i mielenia, oddzielenia przetwarzania i pakowania; to milionowe wydatki. Patrz także

www.boelw.de/uploads/media/BOELW_Schadensbericht_Gentechnik090318.pdf

(5) Wnioski Rady w sprawie organizmów modyfikowanych genetycznie (Council Conclusions on Genetically Modified Organisms (GMOs), 2912nd Environment Council meeting), Bruksela, 4 grudnia 2008 -

http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/envir/104509.pdf

(6) Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (Treaty on the functioning of the European Union), Artykuł 191 (2):

Polityka Unii w dziedzinie środowiska naturalnego stawia sobie za cel wysoki poziom ochrony, z uwzględnieniem różnorodności sytuacji w różnych regionach Unii. Opiera się na zasadzie ostrożności oraz na zasadach działania zapobiegawczego, naprawiania szkody w pierwszym rzędzie u źródła i na zasadzie „zanieczyszczający płaci”. <http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/st06655-re01.en08.pdf>

(7) Uchwała Parlamentu Europejskiego w sprawie współistnienia roślin modyfikowanych genetycznie i upraw konwencjonalnych i ekologicznych (European Parliament resolution on coexistence between genetically modified crops and conventional and organic crops (2003/2098(INI)), 18 grudnia 2003 - <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P5-TA-2003-0600+0+DOC+XML+V0//EN&language=EN>

(8) Dyrektywa 2001/18/EC w sprawie zamierzonego uwalniania do środowiska organizmów zmodyfikowanych genetycznie (Directive 2001/18/EC on the deliberate release into the environment of Genetically Modified Organisms), Artykuł 4(2) - <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2001:106:0001:0038:EN:PDF>